

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 poz. 1478, 1940 oraz z 2025 r., poz. 884)) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych (zwany dalej pzo) dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Obecnie po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) (zwany dalej Obszarem) zatwierdzono *Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE)*, a wyznaczono jako specjalny obszar ochrony siedlisk *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Bystrzycy Łomnickiej ((PLH020083)) (Dz. U. z 2021 r. poz. 2061)*, zmienionym *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) (Dz. U. z 2023 r., poz. 2092)*, w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej:

- siedlisk przyrodniczych, tj.:

- 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*);
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*);
- 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*);
- 7140 torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*);
- 8210 wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*;
- 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*;
- 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)
- *9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*);
- *91D0 bory i lasy bagienne i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*)
- *91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

- gatunku rośliny: 1386 bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis*

- populacje osiadłe gatunków zwierząt:

- 1060 czerwńczyk nieparek *Lycaena dispar*
- 6179 modraszek nausitous *Masculinea (Phengaris) nausithous*
- 1355 wydra *Lutra lutra*

Ponadto w Standardowym Formularzu Danych (dalej SDF) dla Obszaru wpisane są jeszcze poniższe gatunki zwierząt z oceną reprezentatywności D (nieznaczącą):

- 1308 mopek *Barbastella barbastellus*
- 1324 nocek duży *Myotis myotis*
- 1037 trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*
- 6177 modraszek telejus *Phengaris teleius*.

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r., poz. 99.)*.

W przypadku tego Obszaru zachodzi przesłanka wynikająca z art. 28 ust. 11 pkt. 3a *ustawy o ochronie przyrody*, która uzasadnia nieobejmowanie całości obszaru projektem Planu, gdyż obszar Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) pokrywa się w części z obszarem będącym w zarządzie Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka, dla którego ustanowiony został Plan Urządzenia Lasu (PUL) na lata 2020 – 2029, zawierający zakres Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083). Plan urządzenia lasu został zatwierdzony pismem Ministra Klimatu i Środowiska znak DL-WGL.4100.45.2020 z dnia 23 grudnia 2020 r. i uwzględnia zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ww. *ustawy*. Wobec powyższego Plan zadań ochronnych obejmuje tylko część (183,12 ha z całkowitej powierzchni 951,70 ha) obszaru Natura 2000 znajdującą się poza gruntami będącymi w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Bystrzyca Kłodzka.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Prace terenowe obejmowały badania w zakresie fitosocjologii, chiropterologii, teriologii oraz entomologii. W ich trakcie zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w Obszarze, w odniesieniu do obszaru objętego inwentaryzacją, tj. poza gruntami Lasów Państwowych.

W zakresie badań botanicznych w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych spośród ww. przedmiotów ochrony ekspert nie potwierdził w granicach terenu inwentaryzacji obecności siedlisk 7140, 8210, 8220, 9110, 9130, 9180 i 91D0 oraz nie stwierdził siedlisk rośliny 1386 bezlista okrywowego. Dla pozostałych typów siedlisk przyrodniczych, tj. 6430, 6510 i 91E0 zweryfikowano ich dotychczas wskazywane lokalizacje oraz określono szczegółową lokalizację i przebieg granic płatów tych typów siedlisk. Ponadto w granicach Obszaru stwierdził występowanie 4 siedlisk przyrodniczych niewskazywanych dotychczas w SDF Obszaru, tj. *6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie), 6520 górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion* i *Arrhenatherion*), 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*).

Stwierdzono, że w pracach wykonanych na potrzeby Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego płaty niektórych siedlisk uznanych obecnie za 6520 były zakwalifikowane jako siedlisko przyrodnicze 6510, co należało uznać jako pierwotny błąd naukowy, ponieważ na tak dużej wysokości na żyznych siedliska, w miejscu dawnego występowania lasów liściastych, wykształcają się łąki konietlicowe reprezentujące siedlisko przyrodnicze 6520.

Na wskazaną rozbieżność znaczny wpływ mógł mieć również fakt, że w momencie opracowywania danych na potrzeby WZS nie istniały jeszcze przewodniki metodyczne do monitoringu siedlisk przyrodniczych, które precyzyjnie charakteryzują poszczególne siedliska (w tym 6510 i 6520), opisujące również jakie kryteria podziału należy przyjmować. Dodatkowo w obszarze zidentyfikowano nowe płaty siedlisk łąkowych, które zakwalifikowano do typu 6520. Mając na uwadze powyższe, uznano zasadne dodanie siedlisk a 6520 do listy przedmiotów ochrony w obszarze. Powyższe ustalenia były podstawą do złożenia do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wniosku o wprowadzenie zmian w SDF Obszaru (pismo znak WPN.630.12.2023.BP z dnia 17 marca 2023 r.). Proponowane zmiany zostały zaakceptowane przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo znak DZP-WO.630.1.16.2023.IW z dnia 24 marca 2023 r.) i były podstawą do wskazanej wyżej nowelizacji *rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083)* w ww. zakresie.

W odniesieniu do siedliska 9170 ekspert zaproponował dodanie siedliska do SDF Obszaru z oceną reprezentatywności D (nieznaczącą) – z uwagi istotne zaburzenia w strukturze siedliska (wywołane niewłaściwie prowadzoną gospodarką leśną) i bardzo niewielką powierzchnię (w porównaniu do innych obszarów Natura 2000) zajętą przez siedlisko 9170. Przedmiotowe siedlisko na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083), na gruntach zarządzanych przez PGL LP Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka nie zostało stwierdzone podczas badań fitosocjologicznych wykonywanych na potrzeby przygotowania PUL.

W odniesieniu do siedliska 7230 ekspert ocenił stan 4 jego zinwentaryzowanych płatów (z czego tylko 3 płaty o łącznej powierzchni 0,22 ha występują w granicach Obszaru) i zaproponował dodanie jako przedmiot ochrony z oceną reprezentatywności: C (znaczącą) – z uwagi niezadowalający i zły stan zachowania poszczególnych płatów, przy równoczesnym występowaniu wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin, m.in. *Campyllum stellatum*, *Dactylorhiza majalis*, *Eriophorum latifolium*, *Listera ovata*, *Veratrum lobelianum*, *Calliargonella cuspidata* i *Sphagnum teres*. Biorąc pod uwagę występowanie wskazanych rzadkich i chronionych elementów rodzimej flory oraz fakt, że młaki górskie (górska postać siedliska przyrodniczego 7230) najczęściej charakteryzują się bardzo małą powierzchnią, a także niezwykle rzadkie występowanie tego siedliska w obrębie Kotliny Kłodzkiej i przylegających do niej pasm górskich należy stwierdzić, że opisywane siedlisko spełnia kryteria uznania za przedmiot ochrony w obszarze. W opinii organu nadzorującego obszarem Natura 2000 z uwagi na niewielką powierzchnię, występowanie w obrębie większych kompleksów łąkowych użytkowanych rolniczo i złe perspektywy zachowania – proponowany jest wpis do SDF z oceną D (nieznaczącą).

W odniesieniu do siedliska 6230 na terenie Obszaru w trakcie inwentaryzacji prowadzonej w latach 2019-2020, zidentyfikowano jedynie dwa niewielkie płaty muraw bliźniczkowych, cechujące się niezadowalającym (U1) stanem ochrony. Z uwagi umiarkowane zaburzenia w strukturze siedliska (wywołane suboptymalnym sposobem użytkowania) i względnie (w skali kraju) niewielką powierzchnię zajętą przez murawy, przy równoczesnej znacznej reprezentacji gatunków charakterystycznych (w szczególności *Nardus stricta*) oraz rzadkich i chronionych, ekspert określił reprezentatywność siedliska w obszarze na poziomie znaczącym (C) i dodanie jako przedmiot ochrony Obszaru. W opinii organu nadzorującego obszarem Natura 2000 proponowany jest wpis do SDF z oceną D (nieznaczącą), z uwagi na niewielką powierzchnię i złe perspektywy zachowania.

W odniesieniu do badań teriologicznych potwierdzono stałą obecność pojedynczego osobnika (dorosłego samca) wydry w Obszarze, jednak nie można wykluczyć przynajmniej okresowego pojawiania się innych osobników (np. migrujących). Konieczna jest dalsza weryfikacja liczebności i siedlisk populacji tego gatunku w Obszarze w ramach badań monitoringowych.

Podczas badań entomologicznych ekspert potwierdził występowanie w Obszarze 3 siedlisk 6179 modraszka nasitousa. Stwierdzono także 6177 modraszka telejusa, w odniesieniu do którego zaproponował uznanie jako przedmiot ochrony Obszaru (zmiana oceny z D na C). W odniesieniu do gatunku 1060 czerwonończyk nieparek w inwentaryzacji z 2020 r. nie odnotowano obecności motyli w terenie. Z uwagi na powyższe ekspert zaproponował zmianę oceny na D (nieistotna), jednak w opinii organu nadzorującego Obszarem biorąc pod uwagę fakt, że wytyczono jego potencjalne stanowiska, bogate w porastającą je roślinę żywicielską gatunku, konieczna jest weryfikacja występowania gatunku w Obszarze w ramach badań monitoringowych.

W odniesieniu do 1037 trzepli zielonej ekspert nie stwierdził podczas badań obecności osobników gatunku, ani też odpowiednich/potencjalnych siedlisk dla gatunku. Z tego względu proponuje się usunięcie gatunku z SDF (obecnie z oceną D).

Wprawdzie żaden z nietoperzy nie stanowił przedmiotów ochrony Obszaru, jednak zlecono wykonanie ekspertyzy chiropterologicznej w celu weryfikacji populacji nietoperzy w Obszarze. Dane zebrane podczas prac terenowych w części Obszaru poza gruntami leśnymi pozwoliły ekspertowi wskazać, aby uznać za przedmioty ochrony 2 gatunki nietoperzy: mopka i nocka dużego z oceną ogólną C. W ocenie organu nadzorującego obszarem Natura 2000, z uwagi na brak oceny stanu populacji i średniej (na podstawie wieloletnich badań) jej liczebności, konieczna jest dalsza weryfikacja ich występowania ww. gatunków nietoperzy w Obszarze. Dopiero po jej wykonaniu – uwzględniając m.in. aktualną sytuację siedlisk i zimowisk w całym obszarze (w tym także na terenach leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo Bystrzyca Kłodzka), a także ewentualne wyniki dalszych badań i monitoringów prowadzonych przez Inwestora elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach, należy rozważyć zmianę oceny reprezentatywności D obu gatunków oraz uznanie ich jako przedmioty ochrony w Obszarze.

Należy przy tym zauważyć, że przy granicy Obszaru znajduje się jedno z ważniejszych zimowisk mopka na Dolnym Śląsku. Jest to sztolnia obiegowa w Młotach, stanowiąca część nieukończonej elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach i objęta ochroną w postaci odrębnego obszaru Natura 2000 Sztolnia w Młotach (PLH020070). Maksymalnie stwierdzono tutaj 370 zimujących mopków. Jest to największe zimowisko i prawdopodobnie jedno z największych miejsc rojenia mopka na Dolnym Śląsku. Mopki z obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) mogą roić się przy sztolni obiegowej w Młotach. Osobniki z tego stanowiska zapewne żerują w siedliskach leśnych obszaru Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083).

W badanej części Obszaru podczas inwentaryzacji wykonanej na potrzeby opracowania pzo nie stwierdzono zimowisk 1303 podkowca małego *Rhinolophus hipposideros*, a wykazano tylko kryjówkę letnią 1 osobnika na budynku w Młotach. Nie stwierdzono podkowca małego na żerowiskach, jednak jest on trudny do wykrycia podczas badań detektorowych. Gatunek ten nie stanowi obecnie przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083). Ekspert chiropterolog zaproponował wpis do SDF z oceną reprezentatywności gatunku na D. Natomiast podczas inwentaryzacji wykonanej na zlecenie PGE na potrzeby oceny oddziaływania na środowisko inwestycji „budowa elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach” stwierdzono zimowanie kilkudziesięciu osobników

tego gatunku w niedostępnianych sztolniach tzw. ciśnieniowych – stanowiących obiekty nieukończonyj budowy elektrowni. Wprawdzie po stwierdzeniu znaczącego zimowiska w sztolniach ciśnieniowych ranga gatunku w obszarze wzrosła, jednak w ocenie organu nadzorującego obszarem Natura 2000, z uwagi na powyższe uwarunkowania (w tym brak oceny stanu populacji i średniej liczebności populację oraz niepewną sytuację siedlisk i zimowiska w obszarze - złe perspektywy zachowania, konieczna jest dalsza weryfikacja populacji tego gatunku nietoperza w Obszarze, w tym w szczególności zimowisk w sztolniach ciśnieniowych, z wykorzystaniem ewentualnych wyników dalszych badań i monitoringów prowadzonych przez Inwestora elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach, a dopiero po jej wykonaniu ewentualne wnioskowanie o dodanie tego gatunku jako przedmiot ochrony w Obszarze.

Za główne zagrożenie dla większości stanowisk wszystkich przedmiotów ochrony Obszaru uznać należy planowane obecnie wznowienie prac związanych z budową elektrowni szczytowo-pompowej. Zagrożenie to uznano za istniejące, bowiem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu na wniosek PGE Inwest 12 Sp. z o.o. wszczął postępowanie w zakresie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia „Budowa Elektrowni Szczytowo - Pompowej Młoty”. W ramach tej inwestycji planowane jest m.in.: budowa zapory na rzece Bystrzyca Dusznicka oraz dolnego zbiornika wodnego we wsi Młoty, dokończenie budowy sztolni ciśnieniowych, wykonanie ziemnych wałów i czaszy zbiornika górnego, wiązałaby się m.in. ze zmianą przeznaczenia gruntów leśnych i łąkowych, zmianą stosunków wodnych (w tym zalanie całej doliny potoku), bezpośrednim i pośrednim zniszczeniem płatów siedlisk ziołorośli, lasów łąkowych i związanych z nimi siedlisk wydry i motyli oraz siedlisk łąkowych, stanowiących również siedliska modraszków. Wykorzystanie sztolni mogło wiązać by się ze zmianą ich mikroklimatu, zmianą sposobów zabezpieczenia wejść do sztolni utrudniających lub uniemożliwiających dostęp do, przez co wpłynąć na stan zachowania zimowiska nietoperzy.

Dla siedlisk łąkowych 6510 i 6520 oraz siedlisk motyli 1060 i 6179 za główne, istniejące zagrożenia uznano zaniechanie koszenia lub wypasu, co skutkuje sukcesą wtórną oraz intensywnym rozwojem ekspansywnych gatunków roślin, w tym gatunków inwazyjnych (rdestowca ostrokończystego *Reynoutria japonica* oraz łubinu trwałego *Lupinus polyphyllus* oraz problematycznych gatunków rodzimych (np. podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, wyczyniec łąkowy *Alopecurus pratensis*, malina właściwa *Rubus idaeus*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*).

Dla leśnego siedliska 91E0 głównym zagrożeniem jest zbyt intensywny realizowany do tej pory model gospodarki leśnej (w tym bardzo niski wiek rębności) skutkujący brakiem występowania starodrzewu i martwego drewna. Zauważalne jest występowanie inwazyjnych gatunków obcych, tj. niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora*, czemu może sprzyjać obniżony, względem optymalnego, poziom uwodnienia, wywołany czynnikami zewnętrznymi (w szczególności występowaniem coraz dłuższych okresów susz oraz obniżeniem poziomu wód gruntowych).

Na zmniejszenie powierzchni siedliska 6430 ziołorośli oddziałują w pewnym stopniu jeszcze dawne piętrzenia wodne.

Szczegółowe cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony na podstawie przeprowadzonych prac terenowych, istniejących uwarunkowań społecznych oraz panujących ograniczeń. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen parametrów i wskaźników dla siedlisk przyrodniczych i gatunków. Zauważyć przy tym należy, że wskazane do utrzymania powierzchnie siedlisk przyrodniczych 6430, 6510 i 91E0 nie są zgodne z aktualnym SDF obszaru, bowiem odniesiono je do powierzchni siedlisk, które zostały zinwentaryzowane w obszarze objętym opracowaniem pzo (czyli nie obejmując powierzchni siedlisk występujących na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe).

W przypadku siedliska leśnego 91E0* – według eksperta nie ma możliwości zaplanowania celów działań ochronnych, które zagwarantują poprawę oceny większości wskaźników, np. pozwolą na wzrost zasobów martwego drewna (w tym martwego drewna wielkowymiarowego) w skali umożliwiającej podniesienie oceny U2 dla tych wskaźników na poszczególnych stanowiskach. Zaplanowanie redukcji udziału niepożądanych gatunków w runie (obcych i rodzimych) również wydaje się niezasadne, m.in. ze względów ekonomicznych (niezwykle wysoki koszt). W związku z powyższym proponuje się jedynie podniesienie ocen referencyjnych dla parametrów „powierzchnia siedliska” oraz „perspektywy ochrony”, ponieważ wdrożenie proponowanych działań ochronnych (zmiana sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na znacznie bardziej ekstensywny) zapewni przetrwanie siedlisk na niezmnieszonej powierzchni i będzie również zapewniało ich (niemal) właściwą ochronę w przyszłości.

Działania ochronne, które pozwolą osiągnąć ww. cele, związane są przede wszystkim:

- w przypadku siedlisk łąkowych 6510 i 6210, oraz gatunków motyli 1060 i 6179 – z ekstensywnym użytkowaniem kośnym, kośno-pastwiskowym lub pastwiskowym dostosowanym do rodzaju siedliska i gatunku oraz systematycznym usuwaniem łubinu trwałego *Lupinus polyphyllus*;
- dla siedliska 6430 - zamianą istniejących progów spiętrzających wodę rzeki Bystrzycy Dusznickiej na bystrotoki;
- dla siedliska 91E0 - ekstensywną gospodarką leśną, w tym: powstrzymanie się od usuwania wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących, nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, pozostawienie drzewostanu do naturalnego rozpadu, a także niewprowadzanie obcych geograficznie i ekologicznie gatunków drzew i krzewów.

W stosunku do wszystkich przedmiotów ochrony wskazano, aby prace związane ze wznowieniem budowy elektrowni szczytowo-pompowej, w szczególności z związane m.in. z budową zbiornika górnego, zaplanować i realizować w taki sposób, aby budowa i użytkowanie elektrowni, nie wpływała znacząco negatywnie na stan siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków, a gdyby nie było to możliwe należy zagwarantować adekwatną kompensację przyrodniczą [w rozumieniu przepisów wynikających z art. 75 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.) lub/i w przypadku stwierdzenia znacząco negatywnego oddziaływania na cele ochrony obszaru Natura 2000 – w myśl art. 35 ustawy o ochronie przyrody].

Zaplanowano również monitoring stanu zachowania siedlisk i gatunków (wykonywany nie rzadziej niż co 6 lat) , którego zasady oparto na metodyce opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wraz z tym monitoringiem należy prowadzić monitoring celów działań ochronnych.

Ponadto nie wskazano w zarządzeniu na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy, przedmiotach ochrony Obszaru, uznano bowiem że wystarczające będzie przeprowadzanie badań monitoringowych oraz wykorzystanie ewentualnych wyników dalszych badań i monitoringów prowadzonych przez Inwestora elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne Gminy Bystrzyca Kłodzka nie zawierają wskazań, które mogły by wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan - wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu nr POIS.02.04.00-00-0193/16 pn. „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000*” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.17.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000, w tym dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych opracowano listę osób i podmiotów będących właścicielami działek położonych w granicach obszaru Natura 2000, prowadzących działalność w ich obrębie lub z innych przyczyn będących zainteresowanymi pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083), którzy tworzą Zespół Lokalnej Współpracy (dalej: ZLW).

I spotkanie ZLW dla Obszaru ze względu na ogłoszony stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej zostało przeprowadzone w formie zdalnej – materiały zostały udostępnione w dniach 9 – 25 września 2020 r. w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: [http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-bystrzycy-lomnickiej-\(PLH020083\)](http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-dolina-bystrzycy-lomnickiej-(PLH020083)). Przedstawione materiały dotyczyły obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083), sieci Natura 2000, dokumentacji planów zadań ochronnych oraz ww. projektu. Informacja o spotkaniu została rozesłana do wszystkich podmiotów zidentyfikowanych na pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych. Osoby wyrażające chęć przystąpienia do Zespołu Lokalnej Współpracy

zapisali się na listę członków poprzez przesłanie podpisanej zgody na przetwarzanie danych osobowych. We wskazanym terminie żadne uwagi i wnioski nie wpłynęły.

II spotkanie ZLW – z uwagi na utrzymujący się stan epidemii – odbyło się w dniu 6 maja 2021 r. również w formie on-line (spotkanie na platformie MS Teams). Celem spotkania było przedstawienie przez poszczególnych ekspertów wyników inwentaryzacji przyrodniczych z zakresu chiropterologii i fitosocjologii oraz entomologii przeprowadzonych w latach 2019-2020, w ramach prac nad opracowaniem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) oraz zapoznanie uczestników z planowanymi, kolejnymi etapami prac nad sporządzeniem pzo. Spotkanie ZLW dotyczyło jednocześnie obszaru Natura 2000 Sztolnia w Młotach PLH020070, bowiem obszary te są ze sobą funkcjonalnie powiązane i mają podobne zagrożenia. Przypomniano, że badań zostały wyłączone tereny będące w zarządzie Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka. Podczas dyskusji w trakcie spotkania przedstawiciel spółki Zespół Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A. – zarządzającej obiektami przerwanej budowy elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach przedstawił krótką informację nt. aktualnej sytuacji i planów dotyczących ewentualnej kontynuacji budowy elektrowni – wskazując, że obecnie przygotowywane jest zlecenie analiz ekonomicznych ze wskazaniem możliwych źródeł finansowania, a później wykonane będzie studium wykonalności dla tej inwestycji, zaś same działania doprowadzające do dokończenia budowy elektrowni potrwać mogą około 10 lat. Ponadto w odpowiedzi na pytanie przedstawicielki Urzędu Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka czy będą wskazania i ograniczenia dla budowy elektrowni, koordynator PZO zwrócił uwagę, że w wykonywanych analizach i oraz studiach trzeba uwzględnić aktualne uwarunkowania prawne wynikające z wyznaczenia w sztolni obiegowej obszaru Natura 2000 Sztolnia w Młotach (PLH0200703), a w dolinie i łąkach, która miałyby stanowić czasze zbiorników, obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083). Inwestycja ta będzie też wymagać wykonania oceny oddziaływania na środowisko, której istotnym elementem będzie ocena wpływu na ww. obszary Natura 2000. Poruszono także kwestie ewentualnych zmian MPZP wskazując, że ewentualne zmiany zapisów planu wykluczające zabudowę stanowić będą problem dla ich właścicieli, którzy kupili działki z siedliskami i mogą domagać się w związku z tym odszkodowań. Następnie przedstawiciel Lasów Państwowych Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka przedstawił informację, że Plan Urządzenia Lasu (PUL) dla Nadleśnictwa Bystrzyca Kłodzka na lata 2020 – 2029, zawierający zakres Planów zadań ochronnych dla obu obszarów, został zatwierdzony przez Ministra Środowiska i Klimatu i że jest on dostępny wraz z stanowiącym jego integralną część Programem Ochrony Przyrody (zawierającym wyniki badań terenowych nad przedmiotami ochrony obu obszarów) w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) ww. Nadleśnictwa pod adresem internetowym: https://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_wroclaw/nadl_bystrzyca_klodzka/plan_urzadzania_lasu/zesc_opisowa.

W dniu 7 czerwca 2022 r. odbyło się III spotkanie ZLW dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) zrealizowane w formie wizji terenowej, która odbyła się przy udziale ekspertów, którzy wykonywali na tym terenie ekspertyzy przyrodnicze oraz przedstawicieli lokalnego samorządu i sołectw, a także przedstawicieli spółki PGE – potencjalnego inwestora budowy elektrowni. Spotkanie ZLW dotyczyło ponownie łącznie dwóch ww. obszarów Natura 2000, bowiem są one ze sobą funkcjonalnie i przestrzennie powiązane. Uczestnicy spotkania początkowo odwiedzili Sztolnię Obiegową – zlokalizowaną w obszarze Natura 2000 Sztolnia w Młotach. Po obejrzeniu ww. obiektu uczestnicy spotkania udali się do wsi Spalona, gdzie odbyła się 2 część spotkania dotycząca obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej. Na łąkach w rejonie wsi Spalona ekspert fitosocjolog przedstawił

wyniki badań fitosocjologicznych, prezentując najważniejsze zinwentaryzowane siedlisko przyrodnicze, tj.: 6520 górskie łąki konietlicowe i mietlicowe użytkowane ekstensywnie. Ekspert w trakcie przejścia wskazał rośliny charakterystyczne dla tych typów siedlisk, omówił oceny stanu ich ochrony oraz główne zagrożenia wszystkich siedlisk, których obecność zidentyfikowano podczas wykonywania obu ekspertyz. Część uczestników wraz z ww. ekspertem dokonała również oględzin kilku działek w obrębie Spalona, gdzie planowane jest przez Gminę dokonanie na wniosek właścicieli zmian dokumentów planistycznych, w miejscach występowania płatów siedliska przyrodniczego 6520. Po przejściu terenowym na zaproszenie sołtysa wsi Spalona odbyła się rozszerzona dyskusja na tematy poruszone podczas wizji terenowych, w szczególności związane z planowanym rozwojem Gminy Bystrzyca Kłodzka i rozważanym wznowieniem budowy elektrowni szczytowo-pompowej w Młotach. Przedstawiciel Zarządu Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich KOGENERACJA S.A., opisał obiekty stanowiące elementy ww. elektrowni. Następnie przedstawiciele Spółki PGE przedstawili informację nt. aktualnej sytuacji i planów dotyczących ewentualnej kontynuacji budowy elektrowni – wskazując, że obecnie przygotowywane jest zlecenie studium wykonalności dla tej inwestycji. Wywołało to ożywioną dyskusję w tym temacie, w której czynny udział wzięli mieszkańcy wsi Młoty - wskazując, że kilkunastoletnie oczekiwanie na decyzję dotyczącą ich ewentualnego wysiedlenia i likwidację domów w strefie zalewu, jest dla nich szczególnie trudne (z uwagi m.in. na nieopłacalność inwestowania w ich nieruchomości). Jeden z mieszkańców poddał wątpliwość zasadność ekonomiczną i merytoryczną wznowienia prac – wskazując m.in. że spowoduje to duże straty w środowisku przyrodniczym. Odpowiedzi udzielili przedstawiciele Spółki PGE oraz Pani Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej, która wskazała na ogromne korzyści ekonomiczne dla Gminy jakie wiązałyby się z budową elektrowni i że byłaby ona impulsem do rozwoju tych terenów (dając na wzór zagospodarowanie turystyczne wokół istniejącej elektrowni tego typu zlokalizowanej w Jesionikach w Czechach).

Koordinator obszaru, a także obecny na spotkaniu przedstawiciel GDOŚ wskazali, że w wykonywanych analizach i oraz studiach trzeba uwzględnić aktualne uwarunkowania prawne wynikające z wyznaczenia miejscach lokalizacji zbiorników obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej (PLH020083) oraz obszaru Sztolnia w Młotach (PLH020070). Inwestycja ta będzie też wymagać wykonania oceny oddziaływania na środowisko, której istotnym elementem będzie ocena wpływu na ww. obszary Natura 2000. W związku z czym wskazano na konieczność przygotowania szczegółowego Raportu opartego o badania prowadzone przy opracowaniu pzo i zaktualizowane w latach następnych. Ponadto Sołtys wsi Spalona poruszył temat zasadności utrzymania gospodarki łąkowej oraz wyboru nowych miejsc lokalizacji zabudowy. W odpowiedzi na korzyści wynikające z ekstensywnego utrzymania łąk wskazał ekspert botanik (w tym na możliwość otrzymania dopłat rolnośrodowiskowych).

Ustalono, że nie będą już organizowane dalsze spotkania ZLW dla obu obszarów, ale dokumentacje projektów pzo będą po ich opracowaniu zostaną zaprezentowane Członkom ZLW w celu konsultacji.

Przez cały okres trwania prac nad projektem planu możliwy był kontakt drogą telefoniczną i elektroniczną z Planistą Regionalnym oraz koordynatorem Planu.

Projekt zarządzenia wraz z uzasadnieniem oraz szablon dokumentacji planu został w trybie roboczym przekazany do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania.. Dodatkowo projekt zarządzenia ustanawiającego pzo udostępniono elektronicznie członkom ZLW w celu przekazania ewentualnych uwag, komentarzy, wskazań do tej dokumentacji w trybie roboczym. Uwagi dotyczące znaczenia i rangi realizacji ww. elektrowni przekazała Pani Burmistrz Bystrzycy Kłodzkiej (pismem UP.6724.578.2025 z dnia 5 września 2025 r.) oraz

uwagi o charakterze merytorycznym i porządkującym przekazał przedstawiciel PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. (widomość e-mail.). Zostały one częściowo uwzględnione lub odniesiono się do nich pośrednio w uzasadnieniu.

Obwieszczeniem z dnia2025 r. znak: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o przystąpieniu do procedury udziału społeczeństwa w ramach postępowania w sprawie ustanowienia pzo dla obszaru Natura 2000 Dolina Bystrzycy Łomnickiej poprzez umożliwienie zapoznania się z projektem planu zadań ochronnych i składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112 ze zm.)* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach od 2025 r. (włącznie), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazecie Wyborczej) w dniu 11 września 2025 r. Obwieszczenie było również wywieszone na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej oraz Starostwa Powiatowego w Kłodzku. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Informacja o wszczętej procedurze udziału społeczeństwa została również wysłana do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, która *nie wniosła uwag/wniosła uwag* do projektu zarządzenia.

W trakcie wskazanego terminu na etapie udziału społeczeństwa wpłynęły uwagi od:

.....

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r., poz. 428)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego pismem zn. z dnia 2025 r. (wpłynęło w dniu 2025 r.).